

Ишчи жолуучулукъ

Адет-тёрелени сакъларгъа аламат онгла кыралгъанчыла

КЪМР-ни Башчысы **Казбек Коков** Черек районга ишчи жолуучулугун Аушгерде социал махкемелени жокъладан башлагъанды. Анда ол жангы Маданият йой не жолда болгъанды.

нын кёргенди, деп билдиргенди КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоуну пресс-службасындан. Маданият йойну кыруулушу «Элени хар жаны бла да айнытууну» кырал программасына кёре бардырылганды. Аны ултулугу 500 квадрат метри, кырауулагъа 300 жери барды. Анда төсөргө, жырларгъа, сурат ишлерге да кюретиче бөлүмле ачылгъанды. Алай бла Аушгерде жашагъанлагъа хунерликерин ачыкларгъа, маданиятны айныгъаргъа, адет-тёрелерин сакъларгъа да кенг онгла кыралдыла.

Маданият йойде эни байрамларын, башка махкемелери жылылуына да бийик даражада бардырыргъа болгъанды.

Бек башы — ырахатлыккыны бла Кьоркьуусулуккыны жалчытыу

Ызы бла **Казбек Коков** Аушгерде билим берүү бөлүмюню жангыртууну федерал программасына кёре тапландырылгъан махкемени кёре баргъанды.

626 сабий окугъан школ 40 жылыны ичинде былай тынгылы биринчи кере жангыртылганды. Анга жангы мебель да салынганды, окутуу керекле бла оборудованиу а шендогю иземлеге кере алынгандыла. Бу махкемде 15-17 марта айырылуула Россей Федерацияны Президентин сайлаугъа кыатышыра онгла кыралгъандыла. Къабарты-Малкъарны Башчысы эли бла мектепни башчылары бла кьол кётюрюкюн кюнеге хазырлануу не жолда болгъанын сюзгенди, бек башы — эллиени ырахатлыккынын бла кьоркьуусулуккынын жалчытыу болгъанын эсертгенди. Эскиизгезе салайкык, школаны жангыртууну программасы Россейни Президентин Владимир Путинни буйругу бла оч жый мындан алгъа ишлеп башлагъанды. Ол кезини ичинде республикада 60 мектепте ремонт этилгенди. Къырал башчы Посланиянда белгилегенича, школаны жангыртууну программасы андан ары бардырылгъанды. Алгъаракълада КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков республиканы Правительствоосуна анга мектеплен дагында бир ксауумун кьошуу жаны бла мадар этерге буйурганды.

Кьол кётюрюкюн кюнеге хар зат хазырды

Къашхатауда КЪМР-ни Башчысы **Казбек Коков** Черек район элдерини башчылары бла тюбешгенди эмда эллинеге бююлюкюнде артыкча магъаналы болгъан жумушла кылай тамамлангъанына эс бургъанды. Ушакны кезинде дагында бу тирелде туризмин, малчылыккыны айнытууну онгларына кыралгъанды, социал мекамланы, жол эмда коммунал инфраструктураны ишлеуно эмда жангыртууну амаллары сюзюлгенди. Эчки асеп операцияга кыатышанлагъа болушлукъ этюге эчки эс бурулгъанды.

Тюбешуеде Россей Федерацияны Президентин айырыулагъа районда кылай хазырлангъанларына эчки магъана берилгенди. Белгилегенича, айыруу участканы барысы да кьол кётюрюкюн кюнеге хазырдыла, айырыуучулары ырахатлыккылары бла кьоркьуусулуккылары жалчытылгъандыла.

Маданият йойно жокълагъанды

Казбек Коков Къашхатауда Маданият йойно да жокълап, анда орналгъан айыруу участкадан бири кооп кётюрюкюн кюнеге кылай хазырлангъанын кёргенди.

Бу Маданият йойно мекам «Элени хар жаны бла да айнытууну» кырал программасына кёре бытыр жангыртылганды. Анда чыгармачылыккы жаны бла тюрлю-тюрлю бөлүмле ишлейди. Алагъа сабийле, жаш адамла да сыйоп жорюйдюле. Казбек Коков Маданият йойде ишленгенлеге жетишимле тежегенди, маданиятны айнытуу жаны бла ишни тирилтирге, туугъан республикабычы бла Россейни жалкыларына адет-тёрелерин эмда маданият хазналарын сакъларгъа жаны бла жумушланы бютюн кеп бардырыргъа кереклисин эсертгенди.

Иш бла барыууну чегинде КЪМР-ни Башчысы **Казбек Коков** Къашхатауда жангы тигуу фабрикага кырагъанды — «ВонТекстильПромну» бөлүмюне, ол ачылыргъа хазырлана турды. Бу инвестициялык проект районда жашагъанлач тилеклерине кёре бардырылды. Предприятияда 150-200 адам иш бла жалчытылгъанды.

Къашхатауда тигуу фабрика ачылыккыны

Иш бла барыууну чегинде КЪМР-ни Башчысы **Казбек Коков** Къашхатауда жангы тигуу фабрикага кырагъанды — «ВонТекстильПромну» бөлүмюне, ол ачылыргъа хазырлана турды. Бу инвестициялык проект районда жашагъанлач тилеклерине кёре бардырылды. Предприятияда 150-200 адам иш бла жалчытылгъанды. Производстволуу майданада оч миң квадрат метрден артыкдыла. Ишлене тургъан мекамда ичиндеги ишле бардырылды. Предприятие шендогю тигуу оборудованиу бла жалчытылгъанды. Мында форма костюмла, аскерин, полицияны эм терк жетген службаланы кереклерине обмундированиу чыгарыргъа умулдула. «Къашхатау» жангы тигуу фабриканы жайылуучу бийик жашауда кийирте деп турдыла.

«Эскиизгезе салайкык», «ВонТекстильПром» компания республикада улпу инвестиция проектти бардырады — Нальчикде бла Басханда тигуу фабрикала ишленгенди эми ишлерин бардырадыла. Компанияны эчилгенген бөлүмлеринде эчки жерлени битеуле илчими 840 болдыла. «Къашхатауда» фабриканы кырауу муниципалитетини эмда сауалы региондо да экономикаларын мындан ары айнытууга себеплик этердик», — деп белгилегенди Казбек Коков. Республиканы оюнуучу Эски Черек — Сукан-Суу

«Кесибизни да жалчытабыз, тышына да сатабыз»

Къабарты-Малкъарны экономикасында агропромышленность комплекс бек магъаналы жерин алгъанын чөре, республиканы эл молк министри Хасан Сижажев бу бөлүм ахыр жылда өсүм кёргозте келгенин шакътаха келтиргенди. Бурунгу жыл бла тенгештиргенде, бытыр ол энтта да он процент кьошчанды; ахча бла төргенде, 89,5 миллиард сом багъасы ал молк продукция чыгарылганды, ол санда 59 процентин битимчилик, кыалганына а малчылыккы бөлүмле жалчытандыла, деп билдиргенди ол.

Бир-бир производстволда өсүм аз-аз бола бара эс, башхаладан а, сөз ючюн, киреунден, бытыр кеп кыалмай оңтөрү процентке кеп (1421,1 миң тонна) өсдюрюрге кьолдан

Жыйынуу

Республиканы Эл молк министрствосуну коллегиясында агропромышленность бөлүмюне бытыргъа ишени юсюндөн айтылганды. Жыйылууга КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков, РФ-ни Эл молк министрствосуну битимчилик жаны бла департаментини таматасы Роман Некрасов, Парламентини бла Правительствоуну, жамуат биргиуени эмда билим берүү махкемелени келечилери, районланы, предпрятияланы эмда молкленни башчылары кыатышандыла.

Келгенди. Такта келгенден (470,1 миң тонна), картофдан да (154,8 миң тонна) ити кьосок жыйылганды. Жемешлени бла нанчыкыны тирлигине уа ары дери болмагъана кьошулулу, (19,5%), 785,9 миң тоннага жеткенди. Бу жаны бла Къабарты-Малкъар сауалы Россейде керомдоню ючдөн бирин жалчытады, алчы ючю регионго сананы кьоред, дегени министр. Ол дагында республикада терек бажчаланы саны да кепден-кеп бола баргъанын белгилегенди. Бытыр ала 1,2 миң гектарга кьоредгенди, ол санда 150 гектары питомникке жетеди. Алада бытыр 2,8 миллион теректик өсдюрюлгенди. Бир миллиондан артыгъан а башка регионалга жибергенди. Саулай айтханда, жемеш эмда нанчык терекле бютюнлюкде 26,4 миң гектарда өсуде. Алачы битимлерин (238,5 миң тоннадан артыгъан)

автомобиль жолну 5,5 километр узунлукъда ремонт этилген кесегине да кырагъанды, андан сора да, Зарагични чеклеринде — 3,8 километрге жарыктык берген жангы амалгагы бла тротурларга да. Учаскда эки кыталы асфальт-бетон баш кыаты салынганды, останова жерле, жол белгиле, шендогю светфорла тохташдырылганды. Алайладан андан ары баргъанда, баш магъаналы социал объекте орналылдыла. Жол адамлага кьоркьуусу эм ырахатлы болганды. Ише Россейни Президентин Владимир Путинни буйрукларын толтурууну чеклеринде «Кьоркьуусуу качествеу жолла» миллет проектге кёре бардырылгандыла.

Зарагичге теплица мюлк жетишимлиги

Черек районга ишчи жолуучулугуну чегинде республиканы Башчысы **Казбек Коков** жангы эл молк предпрятияны — Зарагич элде бир гектар кенгикде орналгъан теплица мюлкюню

иши бла шагъарейленгенди. Анда жабылгъан жерде тюрлю-тюрлю сортуу бадыражанла өсдюредиле. Казбек Коков мюлкюню шендогю техника бла жалчытылуунуна бла ишни болгуну кыраулууна эс бургъанды. Мында битимлене орнатылгъан кезирлери бөлүмю, айыруу бардырыган эмда бир жолуу эс 25 тонна продукция сакъланыра жерле бардыла. Теплица комбинатыны кючю жылга 400 тонна бадыражан чыгарыду. КЪМР-ни Башчысы предпрятияда урунганлагы жетишимле эмда мындан ары айнуу тежегенди.

Казбек Коков бахсанчыла бла тюбешгенди

Бахсанга иш бла барыууну чегинде КЪМР-ни Башчысы **Казбек Коков** шахар округну тире инсанлары бла тюбешгенди, ол санда билим берүү, медицина эм социал учуржениланы, предпрятияланы, дагында жамуат организациланы келе-

чилери бла да. Анда бюджет бөлүмде айлыккыны кётюрюкю, специалтистени квалификацияларын өсдюрюкю, сабий садланы тынгылы ремонттарын, школаны эмда саулык сакълануу биринчи зеносууну объектилерин жангыртууну сюзгенди.

Шахар округну инфраструктура жаны бла айнууна да эс бурулгъанды. Алай бла жылы ахырына дери Бахсанда 1200 жери болгъан улпу мектепни кыруулушун ахырына жетирдирге умулдула. Басан жайымдык водородоону кырууу башланганды, аны узунлугу 80 километр чаклы бирди, ол шахарны бла аны тиресинде эллини таза суу бла жалчытыуу илгендиликди. 2019 жылда миллет проектени бардыры башлагъаны бери шахарда 4 ясли блок, спорт объекте ишленгенди, мектептерге ремонт этилгенди, шахар парк тапандырылды.

Социал бөлүмюню махкемелерини асламысы айыруу участкадагы эмда ала 15 марта Россейни Президентин сайлаугъа келген гражданданлагы эшиклерин ачаркыдыла. Бахсанда эмда битеу республикада жашагъанлагы магъаналы болгъан болумга битеу участкаланы хазырлыккылары да белгиленгенди.

бумай, талай заманны тутарча онгла да бардыла. Эл мюлкке айнытууга миллет проектке эмда программала бек ити кьошумчулукъ этгенлерин белгилегенди Хасан Сижажев. Алачы хайыргенден ахыр беш жылны ичинде мирзеу эмда кьудору 25 процентке аслам, нарток оюн процентке кеп жылгъандыла. Нарток улрукъдан а бытыр оңеши миң тонна жарашдырылганды. Сөз ючюн, беш жыл мындан алгъа ол оч миң тоннага аз эди. Дагында, 2019 жыл бла тенгештиргенде, такта келгенден тирлиги 16 процент кьошчанды, теплицалада өсгөн көгелден а бытыр 39 миң тонна жылгъанды; бу көрүмдө 3,7 кереге окуна кейбейгенди. Жемешлени бла нанчыкыны тирлиги да 2,2 кереге асламыраык болганды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Кенгеш

Мадарымлыккыны айныта

РФ-ни Экономиканы айнытуу министрствосунда бардырылгъан онлайн-кенгешке былай регионда инвестициялык стандартны кийири жумушланы эмда муниципалитеттеде инвестиция проектени тамамлаугъа себеплик этююне юсюндөн айтылганды. Аны ишине КЪМР-ни Правительствоуну Председателини биринчи орунбары **Мурад Куниев** да кыатышанды, деп билдиргенди республиканы Экономиканы айнытуу министрствосундан.

Сагъынылгъан стандартны чеклеринде Къабарты-Малкъарда кеп зат этилгенин белгилегенди министрствода. Ол санда КЪМР-ни Башчысыны бургууу бла инвестициялык декларация кыабил этилгенди. Республиканы тиресинде аллай проекттерин тамамлаугъа умут этген инвесторла (ол санда тыш кыралладан келгенге да) себепликте деп «Къабарты-Малкъар Республиканы айнытуу Корпорация» акционеро общество кыралганды.

Республиканы Башчысында инвестиция эмда предпринимательствени жаны бла Совет кыралганды. Аны кенештеринде былай жумушланы тамамлауу юсюндөн айтылды. Региону инвестициялык порталында (<https://invest.kbr.ru/>) «InvestStandart» бөлүм жарашдырылганды. Анда уа сагъынылгъан Стандарт бла байланы материалла эмда норматив-праволу акта бардыла.

УЛАШЛАНЫ Мурад хазырлагъанды.

Белгилеу

Уста кьоллулагъа — ыспас, бюсюреу

Элбрус районун администрациясыны бла тишериулары район советини башламчылыккыны бла озган ыйкызда Тырныаудда юйорлени биричируу жаны бла «Илхам» араны ачылуу болганды. Аны бла бирге анда районун атын ити бла айтдырган тишериулары белгиленди.

Ол кюн районун администрациясыны башчысыны кьулгунун тогулганы Сотталаны Кьурман администрацияны Ыспас кыалчылары бергенди. Алагъа тишериу болгъанлары араларында уа Огъары Басханда Кьол усталаны миллет арасыны таматасы Джампаланы Басхан бла Кьенелени ишлеуу шолуу директору, жычы Атырзыланы Танияла да бар эдиле.

Сотта улпу Евзтанга бла Таниялга Москвада ВДНХ-да бардырылгъан «Россей» битеуроссей кьорючдө районун, республиканы да атларын айтдыргъанды очок жорек ыразылыгын билдиргенди.

— Жазуругъа, бюсюлюкде сизге сыйгенинбича болушлукъ айтмайбыз. Жуукъ кезиде ол болум тюрленди деп ышанама, — деп чертгенди Кьурман Семитовч.

Башламчылыккы

Саугъара — жыр

Ингушул жырчы Лема Нальгиева Малкъар халккыны кыраллыгы кыайтарылгъан кюнге саугъа этерге сыйгенин ачыклагъанды. Кеп болуп ол жангы проектти башлагъанды — Къуулылары Къайсыны «Жуукъ» назмуна жар кырагъанды. Закий поэтизи тизгилерине макъанын фахмулу композитор жашыбы Малкьондланы Ахмет жазганды. Анга кёре хазырлана тургъан клипни режиссеру да Кумусланы Магомедди. Аны бир кесегин, Лема Нальгиева билдиргенге кёре, поэтин туугъан элинде алдыргъандыла. Сөзүмале Европада да бегенди. Жуукъ кезиде уа Москвада да бардырылгъанды.

— Жыйырма сегизини марта жыры клипни да бошап, малкъар халкыга саугъа этер муратлыма, — деп чертгенди жырчы.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Эсептүү
Малкъар халккыны биринчи басмачысы Орусбийланы Асланбекни жашы Исмайл туугъаны бу кюнеде 150 жыл болады.

Збет

Оюм
Эчки аскер операция бардырылгъанын кесерине таптыкыга хайрыланып, халкыла аралы террорист организация тизгилерин жаш адамла бла толтуруу ишлерин тирилтгенди. Ала терактланы бардырылыккы эм алагъа болушугъа хазыр жаш адамланы излейди, анда уа шендогю технологиланы кен хайрыландыла.

Збет

Спорт
Элбрус райондан фахмулу каратечи Тебуланы Мырза-Бек, бытыр даражалы эршиуде хорлап, россейли гекфедини араларында биринчи болуп, «Karate Combat» лигада дуняны чемпионуу бел бауун алганды.

4бет

Малкъар халккыны биринчи басмачысы

Тизгилерине жаш тёлую кьошуу ишлерин тирилтгенди

«Бир насыплы кюн ючюн узун да, кыйын да жолну өтөргө тошеди»

«Бир насыплы кюн ючюн узун да, кыйын да жолну өтөргө тошеди»

